

Varför Spricker Politiska Allianser?

En komparativ fallstudie angående Alliansens fall

Handledare: Maiken Røed

Dante Helling 19970621
Oliver Särnehed 19950402

Innehållsförteckning

Introduktion	2
Motivation & Syfte	2
Frågeställning	3
Hypotes	3
Metod & Data	4
Teorier & Operationalisering	5
Office, Policy & Vote maximization	5
Politiska Allianser	6
Höger-Vänster & GAL-TAN	7
Dataredovisning & Analys	8
Valresultat	8
Opinionskifte	10
Alliansens Idégemenskap	11
Slutsats	21
Källhänvisning	23

Introduktion

Det är inte okänt att svensk politik har länge varit dominerat av ett enda parti: Socialdemokraterna (S). Under Sveriges tid som en demokrati har Socialdemokraterna suttit i regering en stor majoritet av tiden, oftast utan behov av stöd från något annat parti. De borgliga partierna inom Sverige har länge varit splittrade, och väldigt sällan kunnat ställa sig som ett seriöst motstånd mot Socialdemokraterna (Demker 2015: s.28).

Men detta skulle inte förbli. År 2004 så bildades en politisk allians först kallad *Allians för Sverige*, som sedan bytte namn till den förenklade varianten *Alliansen*, vilket är hur denna uppsats kommer hänvisa till den politiska alliansen, bestående av riksdagspartierna: Moderaterna (M), Centerpartiet (C), Liberalerna (L) och Kristdemokraterna (KD). Efter ett möte hemma hos Maud Olofsson, dåvarande partiledare för Centerpartiet, presenterade Alliansens ledarskap en strategisk plan som skulle leda till ett maktskifte för Sveriges regering (Hinnfors 2015: s.33)

Alliansen gick först till val tillsammans inför riksdagsvalet 2006. Det var första gången i svensk historia som alla svenska borgerliga politiska partier på riksdagsnivå slöt samman för att gå till val som en politisk enhet. Med Reinfeldt som representant, och det självklara valet till statsminister från den högra sidan, så marscherade de framåt mot seger. Ovanligt som det kan vara i vårt politiska valsystem som oftast resulterar i minoritetsregeringar, så vann Alliansen faktiskt med majoritet och var de första som gjorde det sedan 1981, då Socialdemokraterna och Vänsterpartiet Kommunisterna vann. Utöver det så ledde detta i det ovanliga fallet där Socialdemokraterna behövde ställa sig i opposition. Alliansen hade nu etablerat sig själva som en värdig motståndare och som en etablerad politisk allians (Allern & Aylott 2009: s.277).

Men efter detta gick det sakta men säkert neråt. I riksdagsvalet 2010 så må Alliansen fortfarande vunnit regeringssitsen, och Moderaterna fått ökad stöd, men Alliansen som politisk allians vann inte med majoritet. De var då tvungna att förlita sig på stöd från oppositionen i ett antal frågor och i riksdagsvalet 2014 så steg återigen Socialdemokraterna upp till sin normala plats. Alliansen hade förlorat, och förlorade igen 2018, vilket sedan ledde till att alliansens upphörde i januari 2019 (Valmyndigheten u.å). Men vi ser inte detta som en drastisk utveckling, utan under denna tidsperiod kunde man även bevaka en ökad splittring mellan de enskilda partierna inom Alliansen. Nu i dagsläget står de borgliga partierna återigen splittrade, vilket blir tydligt genom Kristdemokraternas samarbete med Sverigedemokraterna och Centerpartiets och Liberalernas samarbete med Socialdemokraterna. Lika splittrade, om inte ännu mer, som de stod under 1900-talet, vilket leder till frågan som denna uppsats vill besvara: Varför?

Motivation & Syfte

Att politiska partier samarbetar, stödjer varandra, och sammansluter är inte speciellt ovanligt. När ett politiskt system arbetar inom ramen av negativ parlamentarism, såsom Sverige gör, är det ytterst vanligt för regeringar att bestå av lätt ihopbundna koalitioner som bildas efter val. Detta funkar oftast genom att det största partiet lovar ett par mindre partier, som de helst har någon

slags ideologisk gemenskap med, stöd i vissa frågor i utbyte mot deras stöd när det gäller regeringsbildandet. Men eftervalscoalitioner kommer och går, och är väldigt instabila (Golder 2006: s.193).

En politisk allians har mycket gemensamt med den typ av koalitioner som diskuterades ovan, men det är också så mycket mer. Specifikt Alliansen är den djupaste och bredaste politiska alliansen i svensk historia (Allern & Aylott 2009: s.277). Alliansen är något unikt och något nytt för Sverige, vilket gör den mer intressant att studera och forska om, enligt oss. Det är inte vanligt inom svensk politik att fyra olika partier går till val tillsammans med gemensamt valmanifest.

Med det sagt så är syftet med denna uppsats att försöka förstå varför en sådan etablerad och djupt sammankopplad politiskt allians upplöstes. Att få en djupare förståelse för de faktorer som ledde till den ökade splittringen inom partierna i Alliansen. Att förhoppningsvis kunna använda våra slutsatser och resultat för att bygga upp ett teoretiskt ramverk för att kunna generalisera och förutsäga skeenden angående andra etablerade politiska allianser.

Frågeställning

För att konkretisera det ännu ett steg så lyder frågeställningen som denna uppsats kommer utgå ifrån: *Varför upplöstes Alliansen efter 15 år av samarbete? Vi finner att denna frågeställning fångar upp vårt forskningsämne, samtidigt som det håller sig enkelt och till sak.*

Hypotes

Höger-vänsterfrågor (HV) har länge varit centrala delar i svensk politik. Som skrivet ovan har Socialdemokraterna varit vid makten under en stor del av det demokratiska Sveriges historia och det är därför tydligt att frågor som faller under den klassiska HV-modellen stått högt upp på agendan. Detta för att S i det stora hela varit inriktat på arbetspolitik och välfärdsfrågor (Demker 2015: s.26). Vi tror att vad som gjorde det möjligt för Allianspartierna att gå samman var deras idégemenskap kring HV. Varför dessa partier som till synes haft denna gemenskap under en tid inte gått samman tidigare tas inte upp i denna uppsats.

Att vi tror att det är idégemenskapen kring HV som skapat Alliansen speglar också vår hypotes kring varför vi tror att Alliansen splittrades. Vår hypotes är att då HV varit viktigt tidigare, även under Alliansen tidiga år, så har en skiftning skett i vilka frågor som varit viktiga, både inom de respektive partierna och i den allmänna opinionen. Vi tror att den skiftning som skett är från HV till GAL-TAN-frågor (GT). Vi kommer utveckla vidare i avsnittet *Teorier & Operationalisering* vad vi syftar på när vi säger GT.

Vidare tror vi att det funnits ett bipolärt system i den svenska politiska arenan. Detta system har kretsats kring Moderaterna och Socialdemokraterna som de primära parterna (Demker 2015: s.28). Vi menar att även detta varit en av anledningarna till Alliansens bildande. Partierna på högersidan har dragit sig mot det största, mest politiskt närliggande partiet Moderaterna för att kunna få igenom någon politik. Oavsett detta tror vi att SDs inträde i riksdagen och ökade

popularitet rubbat detta bipolära system, eftersom de inte tillhört någon av de två koalitioner (Valmyndigheten u.å). De har därmed varit ytterligare en orsak till Alliansen splittring.

Metod & Data

Vår metod i denna uppsats är på grund av omständigheterna en aning delad. Detta på grund av avsaknad av data i den databas som vi primärt ska använda oss av. Vi har därför valt att genomföra studien på följande vis. Vi kommer genomföra en kvantitativ innehållsanalys av valmanifesten publicerade av Alliansen och dess enskilda partier 2006-2014. Det innebär en struktur där frekvensen av argument är central (Esaiasson et al. 2017: s.198-200). Vi kommer också genomföra en kvalitativ textanalys av Allianspartiernas manifest 2018, vilket innebär intensiv läsning av texterna för att utröna specifika argument i valda kategorier (Esaiasson et al. 2017: s.211-214). Vidare kommer vår studie att vara komparativ. Med det menar vi att vi ämnar att jämföra partierna med varandra och över tid. I tillägg är vår studie kritisk, då vi ämnar att kunna generalisera utifrån vårt undersökta fall och applicera det vi kommer fram till på andra fall (Esaiasson et al. 2017: s.161-163).

Vi tyckte det här valet av metod passade bäst med vårt syfte. Dock så är det inte felfritt och helt utan problem. Gällande den kvantitativa delen så förlitar vi oss på att den databas vi använder genomfört sin kodning felfritt. Ett problem med kvalitativa textstudier är känsligheten för mätfel. Eftersom man enbart kollar på ett fåtal eller ett fall så finns risken för stora konsekvenser angående felmätningar i data. Här spelar den mänskliga faktorn en stor roll. Ytterligare ett problem uppstår vid möjligheten att jämföra de två punkterna i studien, eftersom det ena uttrycks tydligt i siffror och de andra är av avläsningskaraktär. För övrigt och som alltid är studier av typen kritisk fallstudie inte helt oproblematiskt, det blir svårare att generalisera, då det kan anses högmöjligt att ens våga generalisera efter man enbart studerat ett enda fall. Risken finns att fallet man väljer att studera är helt unikt och aldrig, eller sällan, kommer uppkomma igen. Men vi anser att de positiva sidorna av detta metodval överväger de negativa sidorna. Att politiska allianser uppkommer och faller är inte något unikt globalt, och förekommer i många delar av världen och i många olika politiska system (Golder 2006: s.193). När det gäller risken för mätfel så kan vi enbart försöka lösa det genom att vara försiktiga, och dubbelkolla all data vi väljer att analysera.

Den data vi kommer ta användning av för att utföra vår analys är en samling av Allianspartiernas valmanifest under perioden 2006-2018, samt valmanifesten Alliansen publicerat gemensamt. Ett politiskt parti i Sverige har och representerar ett valmanifest inför varje riksdagsval för att presentera de tankar, idéer m.m som just de vill få fram och arbeta mot. Vi utgår från att valmanifesten representerar deras ideologi och den riktlinje som partiet vill röra sig mot. För att utföra denna analys tar vi hjälp av Manifesto Project Database (MPD). MPD är ett forskningsprojekt baserat i Tyskland och har som syfte att analysera politiska partiers valmanifest för att kunna studera deras politiska preferenser. Med just den här samlingen av data

hoppas vi att kunna få en bättre förståelse för vad partierna vill, vad deras mål är och möjligen var de skiljer sig från varandra, och om dessa skillnader är tillräckligt stora för att vara den ledande faktorn som ledde till Alliansens upplösning. Dock så saknar MPD data för valmanifesten publicerade 2018. Vi kommer därför, som sagt, genomföra vår egen textanalys av manifesten publicerade det året.

Vi kommer även använda oss av valstatistik och opinionsundersökningar av *Statistiska centralbyrån* (SCB) och Eurobarometer. SCB ansvarar för officiell och statlig statistik i Sverige angående beslutfattande, debatt och forskning. SCBs mål är att producera denna statistik och göra den så lättillgänglig som möjlig. Detta gör de på uppdrag av bl.a regeringen. De är baserade i Stockholm och Örebro med cirka 1300 medarbetare, vilket 100 av dem är fältintervjuare. SCB är certifierade utifrån standarden *ISO 20252*, vilket bekräftar att de uppfyller grundläggande kvalitetskrav vid framställning av statistik (SCB u.å). Eurobarometer grundades 1974 och är en av världens största databaser gällande statistik (Europeiska kommissionen u.å). Det är ett utskott av den *Europeiska Kommissionen* och regleras och kvalitetstestas av dem. Eurobarometer samlar in statistik angående den allmänna opinionen inom den Europeiska Unionen (EU), och de medlemsländerna som EU består av. Undersökningen och datainsamlingen sker genom cirka 1000 personliga intervjuer per land inom EU och resultaten publiceras två gånger årligen. Det publiceras även *national reports* som är inriktade och fokuserar enbart på opinionen i ett land inom EU, som t.ex Sverige. Vi gör detta för att få en klarare förståelse över vilka frågor som varit viktiga för främst den svenska befolkningen, men även den europeiska, runt riksdagsvalen, och om man kan observera ett skift från höger-vänster frågor till GAL-TAN frågor, som vi teoretiserar.

Teorier & Operationalisering

Office, Policy & Vote maximization

När det gäller att uppnå politisk makt så brukar det uppdelas med tre separata mål: *office*, *policy* och *vote maximization*. Enkelt förklarar så innebär *office seeking* att partiet, eller alliansen, är intresserad av att bilda regering och har det som huvudsyfte. *Policy seeking* innebär att partiet vill få igenom så mycket av sin egna ideologi som möjligt. Och slutligen så innebär *vote maximization* att partiet jobbar för att öka sin andel av rösterna inom riksdagsvalen. Det är sällan, eller aldrig, som ett parti enbart jobbar med ett av dessa tre syften i sikte, men det brukar vara så att de satsar mer på en av dem. Dock så kan målen komplementera varandra. Om ett parti lyckas bilda regering efter att ha varit *office seeking*, så har de nu makten och möjligheten att få igenom mer *policy* relaterade frågor. Målen är alltså inte uteslutande, och relaterar oftast till varandra (Allern & Aylott 2009: s.264-265). Det ska dock noteras att för att en politisk allians ska formars och fungera så måste partierna vara *office seeking*, vilket är varför det kommer vara fokuset av de tre i denna uppsats (Allern & Aylott 2009: s.266-267).

Politiska Allianser

När det gäller våra teorier och operationaliseringar angående politiska allianser och varför de spricker så är det nödvändigt att först förstå och definiera vad en politisk allians är och varför de bildas.

En politisk allians kan definieras som en samling av politiska partier som inte kan ses som partier som går till val självständigt, antingen på grund av att de har bestämt sig för att samarbeta på en sådan djup nivå att de går till val gemensamt, har gemensamma valsedlar och kandidater, eller offentligt sagt att om de vinner så bildar de en regering tillsammans. De rubbar därmed konkurrensen som annars hade funnits, partierna emellan. Detta är en bred definition, men en viktig punkt den för fram är att den lägger definitionen innan ett val, och inte efter. Detta kallas för en preelektoral allians och är det vi syftar på när vi nämner politiska allianser. Den uteslutar därmed koalitioner som uppstår efter ett val (Golder 2006: s.195). Utöver denna definition så vill vi lägga till att en politisk allians kan definieras gradvist. Den starkaste varianten av en politisk allians förekommer när partierna inom alliansen ställer sig bakom ett gemensamt nedskrivet manifest (Allern & Aylott 2009: s.261). Svagare variationer av en politisk allians ska dock inte uteslutas, och är centrala till denna uppsats.

Anledningarna bakom varför politiska allianser bildas är många, och dom relevanta för vår forskning kan sammanfattas till tre punkter. Först och främst så finns det några självklara faktorer, som t.ex att chansen att vinna ett riksdagsval och bilda regering måste vara större om man bildar en allians än om man går till val självständigt (Golder 2006: s.197). För det andra, som bygger på regeringsbildandet, är att en politisk allians måste vara stark. Om en allians är stark, och har goda chanser att vinna, så kommer alliansen troligtvis bildas och kvarstå. Till motsats, så om en allians försvagas och förlorar röster, så kommer alliansen troligtvis upplösas, eftersom poängen med samarbetet är att öka partiernas chanser att vinna. Dock så får inte alliansen vara för stark, så att ett enskilt parti inom alliansen kan vinna majoritet själv. De behöver vara beroende av varandra för att vinna (Allern & Aylott 2009: s.263). Detta kan ses i Sveriges bipolära system, vilket definieras som två koalitioner av flera partier som delar på cirka 80% av rösterna (Hinnfors 2015: s.41). För det tredje så finns det ett stort och starkt krav på idégemenskap. Idégemenskap innebär att partierna inom alliansen ligger nära varandra ideologiskt, och delar synpunkter på en majoritet av frågor som alliansen ska försöka implementera. Idégemenskap är centralt för att en politisk allians både bildas och upprätthålls (Debus 2008: s.47). Vi har valt att operationalisera begreppet utifrån deras valmanifest. Det betyder att om partierna enbart har haft ett gemensamt valmanifest så är idégemenskapen otroligt stark. Om partierna gått ut med deras enskilda manifest utöver det gemensamma så är den troligtvis svagare, och svagast om de inte finns något gemensamt manifest alls.

Vidare kommer vi operationalisera idégemenskapen utifrån två olika faktorer, som tas upp nedan.

Höger-Vänster & GAL-TAN

I denna uppsats så förekommer höger-vänsterfrågor och GAL-TAN-frågor som två olika sfärer för politiska idégemenskaper. Dessa båda begrepp är flitigt använda inom statsvetenskaplig litteratur och används på ett flertal olika sätt. Det finns därför ett stort behov att definiera och operationalisera dessa begrepp så att de innefattar det denna uppsats ämnar att undersöka. HV väljer vi att definiera som ekonomiskt baserad politik. Alltså frågor om den offentliga sektorns storlek, vikten av en fri marknad och högre eller lägre skatt etc. (Oscarsson 2017: s.423).

GAL-TAN som står för *Green-Alternative-Libertarian vs. Traditional-Authoritarian-Nationalist* väljer vi att definiera som frågor som ligger utanför det ekonomiska. Såsom miljö, migration samt traditionella värden (Hinnfors 2015: s.35). Den databas vi kommer använda som grund för den här delen av analysen är Manifesto Project Database (MPD). MPD arbetar med kodning av valmanifest för att utröna hur mycket ett parti diskuterar specifika frågor. I sin helhet finns det 56 kategorier som beräknas. Det fungerar genom att de delar upp meningar i vad de kallar för *Quasi-sentences* (Qs). Varje Qs är en uttryckt åsikt eller ett argument för att något ska genomföras. De tillger sedan varje uppdelning, varje Qs, ett kodvärde för vad den ger uttryck för. Siffran som slutligen fås är ett procentvärde på hur många procent av Qs som är specifika till den koden. Detta då såklart relativt till det hela antalet Qs i det analyserade valmanifestet (Werner et al. 2015: s.6).

I vår operationalisering av HV använder vi oss här delvis av MPDs egna operationalisering. Denna kallar de för RILE-index och sammanfattar 24 kategorier: 12 för höger och 12 för vänster (Manifesto Project 2018). Av dessa har vi valt ut fem kategorier som innefattar en klarare HV. Detta på grund av att deras RILE innefattar kategorier som vi anser avser är GT relaterade frågor. De fem HV-kategorier vi valt ut är:

Koder:	Titel:
504	Welfare State : Expansion
505	Welfare State : Limitation
401	Free Market Economy
402	Incentives: Positive
701	Labour Groups: Positive

Av dessa fem kategorier är två stycken vänster, 504 och 701, samt tre stycken höger, 505, 401 och 402. Innebörden av dem är relativ simpel. 504 och 505 innefattar tillsammans alla uttryck i valmanifesten som rör välfärdsstaten, positiva som negativa. 401 rör uttryck för att vi borde röra oss mot eller vikten av en ekonomi baserad på fri marknad. 402 gäller positiva uttryck för företag och företagande, alltså uttryck för politik som ska stärka företag och företagande såsom sänkta skatter för företag eller dylikt. 701 gäller positiva uttryck för fackföreningar, behov av att hjälpa folk utan jobb och dyl. (Werner et al. 2015: s.20, 22, 25). Anledningen till våra val bygger på uppdelningen mellan HV och GT som genomfördes av Lisbet Hooghe, Gary Marks & Carole J.

Wilson (2002) där de preciserar HV som en skala för ekonomisk politik och GT som en skala liggandes utanför den ekonomipolitiska dimensionen.

Gällande GAL-TAN har MPD ingen egen operationalisering av begreppet. Däremot tittar de på ett stort antal kategorier som faller under den rubriken. Vi har valt ut fyra kategorier som vi ska titta på för att se hur Allianspartierna ligger på denna skala. De kategorier vi valt ut är:

Koder:	Titel:
501	Environmental Protection: Positive
601	National Way of Life: Positive
603	Traditional Morality: Positive
605	Law and Order: Positive

Av dessa kategorier är en att anse som GAL: 501, och de resterande tre anses TAN: 601, 603 och 605. Innebörden hos dessa blir relativt tydlig av deras titel. 501 avser alla positiva uttalanden som är gällande miljö och klimatfrågor. 601 innefattar positiva uttryck angående landets historia, nationalism, patriotism och stolthet i sitt medborgarskap. 603 gäller positiva uttryck för traditionella och religiösa värden. 605 avser positiva uttalanden för fler poliser, hårdare straff och uttryck för vikten av inre säkerhet i landet (Werner et al. 2015: s.22-24). Även dessa val är byggda på Hooghe m.fl.

MPD saknar dock data över valmanifest publicerade i samband med valet 2018. Med anledning av detta har vi valt att själva analysera de kvarstående fyra manifesten. Detta genom att titta specifikt på två frågor rörande GT som är centrala i svensk politik: miljö- och migrationsfrågor. Vår analys här kommer vara baserad på att djupdyka i dessa frågor och titta på Allianspartiernas ställningstaganden i sakfrågor som tillhör dessa övergripande ämnen. Vi kommer alltså genomföra en innehållsanalys av Allianspartiernas valmanifest 2018. Vi vill här påpeka en svaghet och en svårighet. En svaghet eftersom denna analys inte kommer vara lika statistisk som MPDs data över uttryckta åsikter och en svårighet eftersom det inte nödvändigtvis går att jämföra med MPDs data från tidigare år.

Dataredovisning & Analys

Valresultat

I tabell 1 nedan så har vi statistik på valresultaten från de senaste fyra riksdagsvalen i Sverige, som skedde åren 2006, 2010, 2014 och 2018. Den statistiken är relevant för att den knyter ihop sig med vår teori angående varför politiska partier formas och håller samman: för att öka chansen att bilda regering. Genom statistiken är det tydligt att Moderaterna är de som styr och binder sammans Alliansen, eftersom de är det största partiet (Debus 2008: s.47). Under alla fyra

riksdagsval så är Moderaterna markant större än de andra andra tre koalitionsmedlemmarna tillsammans, förutom 2018, då det enbart skiljer en procentenhet. Utan Moderaterna så har Alliansen inget syfte.

Vikten av Moderaternas storlek är en av anledningarna som ligger bakom Alliansens upplösande (Debus 2008: s.47). Moderaterna nådde sin höjdpunkt någonsin 2010, där de fick en hela 30,06% av rösterna i riksdagsvalet. Alliansen kunde bilda regering för sitt andra val i rad. Därefter kan vi dock se en nedgång, som landade på 19,84% i 2018 års riksdagsval. Moderaterna var nu för första gången mindre än när Alliansen grundades, och hade för andra gången förlorat valet till riksdagen.

Samtidigt under denna tidsperiod så skedde det ingen drastisk ändring inom de tre mindre partierna i Alliansen: Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna. Några procentenheter upp och ner men inga stora förändringar. Om man däremot lyfter blicken och tittar utanför Allianspartierna så kan stora skillnader ses mellan valen. Hos Sverigedemokraterna ser man inget *förutom* framsteg, ökad politisk makt och relevans. En stadig ökning på nästan fördubblad antal röster varje riksdagsval, som verkar fortsätta öka vid skrivandet av denna uppsats. Sverigedemokraterna är nu lika stora som Moderaterna.

Tabell 1: Valresultat

Politiska partier	2006	2010	2014	2018
Centerpartiet	7,88%	6,56%	6,11%	8,61%
Liberalerna	7,54%	7,06%	5,42%	5,49%
Kristdemokraterna	6,59%	5,60%	4,57%	6,32%
Moderaterna	26,23%	30,06%	23,33%	19,84%
Sverigedemokraterna	2,90%	5,70%	12,86%	17,53%

(Valmyndigheten 2019)

När de tre mindre partierna observerar att Moderaterna går igenom ett sådant kraftigt minskat stöd, så förlorar de troligtvis förtroende i Moderaterna och Alliansen som helhet. Som vi teoriserade tidigare, så kommer en allians upplösas om chansen att bilda regering försvinner. En politisk allians är alltid office-seeking, och om det målet inte längre är möjligt finns det ingen poäng med alliansen.

Den enorma stigningen som Sverigedemokraterna har genomgått, argumenterar vi, har skapat obalans i det *bipolära systemet* som präglat svensk politik sedan Alliansens uppkomst. En obalans som de tre mindre partierna omöjligt kan ha missat. Idag kan vi t.ex se att Kristdemokraterna rört sig närmare Sverigedemokraterna, och öppnat upp för samarbete med

dem. Sverigedemokraternas stigning visar att Moderaterna inte är det självklara valet om man vill samarbeta med ett större parti på högersidan. Vilket innebär att Sveriges bipolära system inte längre är relevant, eller existerar i överhuvudtaget. Sverigedemokraternas ökade röstandel, och Moderaternas minskade, anser vi är en stor faktor till att Alliansen upplöste efter 15 år av samarbete. Men vi anser inte att det är den enda.

Opinionsskifte

Att Sverigedemokraterna ökat i popularitet och röster visar att migrationsfrågor, som tillhör GT, är mer relevant än i tidigare val. Varför SDs ökning visar detta är på grund av den migrationspolitiska profil som SD innehar (SOU 2012(74): s.18). Utöver att det bipolära systemet rubbats, så teoretiserar vi, som sagt, att det har skett ett opinionsskifte från HV-frågor till GT-frågor. För att stödja denna hypotes så har vi valt att kolla på statistik angående vilka frågor som Sveriges befolkning anser vara viktiga i både Sverige inför riksdagsval och i Europeiska Unionen.

SCB och Europeiska Kommissionens *Eurobarometer* publicerar opinionsundersökningar med jämna mellanrum. På SCBs hemsida publiceras opinionsundersökningar och vi har därifrån hämtat data från riksdagsvalen 2002 till 2014. I tabellen nedan så har vi inkluderat de frågor som är relevanta till vår forskningsfråga. Siffrorna representerar den procentandel av personer som nämnde att antingen "Miljö" och "Invandring" är viktiga politiska frågor i det uppkommande riksdagsvalet. Tyvärr så fanns det ingen statistik angående opinionen inför riksdagsvalet 2018.

Eurobarometer har gjort liknande opinionsundersökningar som SCB. Frågan som ställdes var "Vilka är de två viktigaste frågorna som EU står inför just nu?". Precis som i SCBs undersökning, så representerar siffrorna den procentandel frågade som nämnde antingen "miljö" eller "invandring". Utifrån vår egen bedömning så kunde vi inte inkludera åren 2002 eller 2006, eftersom frågorna som ställdes angående ämnet var annorlunda och skulle inte producera rättvis bild av den allmänna opinionen. Som ett exempel så ställde de frågan "Bör vi skydda miljön" år 2002, vilket 95% av svenskarna svarade ja på. Vi anser att det är en drastiskt annan fråga än den som ställdes 2010-2018.

Tabell 2: Viktiga frågor för Sverige

Valår	2002	2006	2010	2014
Miljö	8	11	13	20
Invandring	10	5	9	23

(Statistiska Centralbyrån u.å)

I SCBs opinionsundersökning så kan vi se en procentuell ökning på 250%, eller 12 procentenheter angående miljö, från 8% år 2002, innan/under alliansens grundande, till 20%

2014, samma år som Alliansen förlorade sitt första riksdagsval. Under samma period så gick procentandelen som svarade att “Invandring” var en viktig fråga från 10% till 23%, en 230% ökning, eller 13 procentenheter.

Tabell 3: Viktiga frågor för EU

Valår	2010	2014	2018
Miljö	19	36	39
Invandring	9	41	38

(Eurobarometer 2010, 2014, 2018)

I Eurobarometers opinionsundersökning så kan vi se liknande resultat. År 2010 så svarade 19% att “Miljö” var en av två viktigaste politiska frågor som EU står inför, medan 2018 så var det 39%. En ökning på mer än 200%, eller 20 procentenheter. Angående frågor om “Invandring” så svarade 9% år 2010 att det var en av de viktigaste frågor som EU står inför. 2018 hade det ökat till 38%, en ökning på 420%, eller 29 procentenheter.

Utifrån den här statistiken angående vad som är de viktigaste frågorna för både Sverige och EU som helhet, så kan vi dra slutsatsen att miljö och migrationsfrågor har blivit viktigare och mer relevant på den politiska arenan. Relevansen av detta till vår undersökning gäller i vart partiernas idégemenskap ligger, något vi ska titta närmare på nedan.

Alliansens Idégemenskap

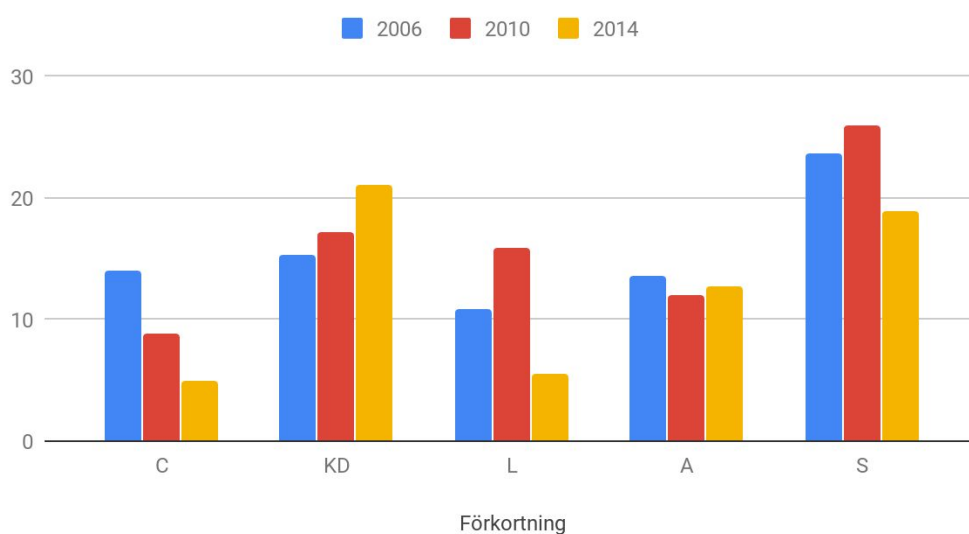
Nu har vi visat att det bipolära systemet inom Sveriges politik är rubbat, och att det skett ett opinionsskifte från traditionella ekonomiskt inriktade HV-frågor till miljö och migrations fokuserade GT-frågor. Vi ska nu titta på Alliansens idégemenskap inom HV-frågorna gentemot GT-frågor. Eftersom vi har teoretiserat att Alliansen grundades kring en gemenskap kring HV-frågor, och inte GT-frågor. Vi hoppas att visa att på grund av GT-frågornas ökade relevans, så har inte medlemmarna i Alliansen lika mycket gemensamt, och därför en försämrad idégemenskap. Att denna splittring har agerat som huvudanledningen till koalitionen upplösning. För att mäta denna idégemenskap så har vi, som nämnt i tidigare kapitel, tagit användning av Manifesto Project Database. Genom deras datainsamling och analysering av politiska partiers valmanifest menar vi att konkret visa att partierna glidit ifrån varandra.

Innan vi går in och börjar analysera det tillgängliga datan från MPD så är det viktigt att återigen poängtera att det inte finns statistik angående deras valmanifest från 2018. Utöver det så är det värt att nämna att alla partier inom svensk politik är lutade mot vänstersidan i de flesta politiska frågor. Sverige är ett väldigt vänsterlutande land, och även de borgliga partierna som tillhör Alliansen kommer ligga på den vänstra sidan av många frågor. I många länder skulle man säkerligen hitta större skillnader mellan de politiska partierna, men det betyder inte att det inte

finns betydande skillnader mellan Sveriges höger- och vänsterpartier, vilket vi nu kommer visa. I diagrammen valde vi att inkludera Socialdemokraterna. Vi gjorde detta för att visa på kontrasten i kontexten svensk politik. Att även om de borgliga partierna verkar vara långt ifrån varandra i vissa frågor, eller vänsterlutande, så är de närmare varandra, än vad de är i relation till Socialdemokraterna. Och om de verkar vänsterlutande, så är oftast Socialdemokraterna det till en större nivå.

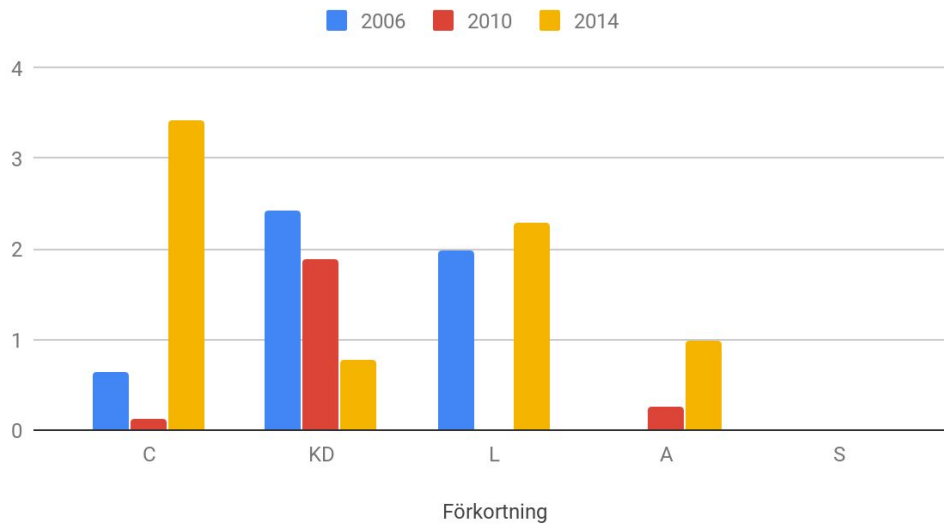
Vi har valt att inkludera fem olika faktorer för att mäta Alliansens idégemenskap kring HV-frågor.

504: Welfare State Expansion

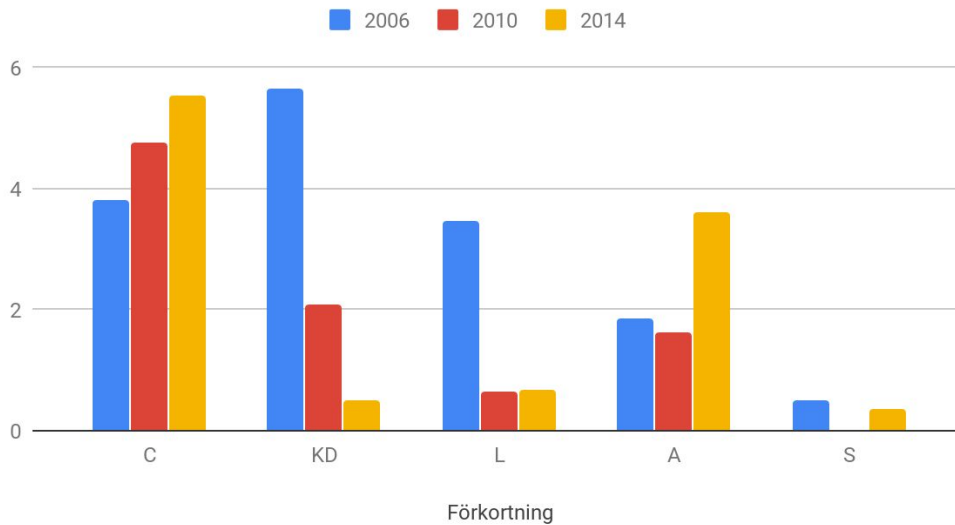
Den första, *Welfare State Expansion*, ser vi som en klassisk vänsterfråga. MPD har operationaliserat denna kategori som: “*Favourable mentions of need to introduce, maintain or expand any public social service or social security scheme*”. Detta inkluderar sjukvård, ålderdomsvård, barnomsorg m.m (Werner et al. 2015: s.22). Här kan vi se att de fem partier som vi valt att inkludera alla tycker att denna fråga är relevant, och stödjer den till en viss nivå. Som förväntat så lägger Socialdemokraterna stor vikt på denna fråga under alla tre riksdagsval. 2006, som var Alliansens första riksdagsval, så ligger de borgliga partierna nästan på exakt samma värde, som sedan varierar mer och mer i senare val. Med undantaget Alliansen, som är det gemensamma valmanifestet, och som stannar på plats.

505: Welfare State Limitation

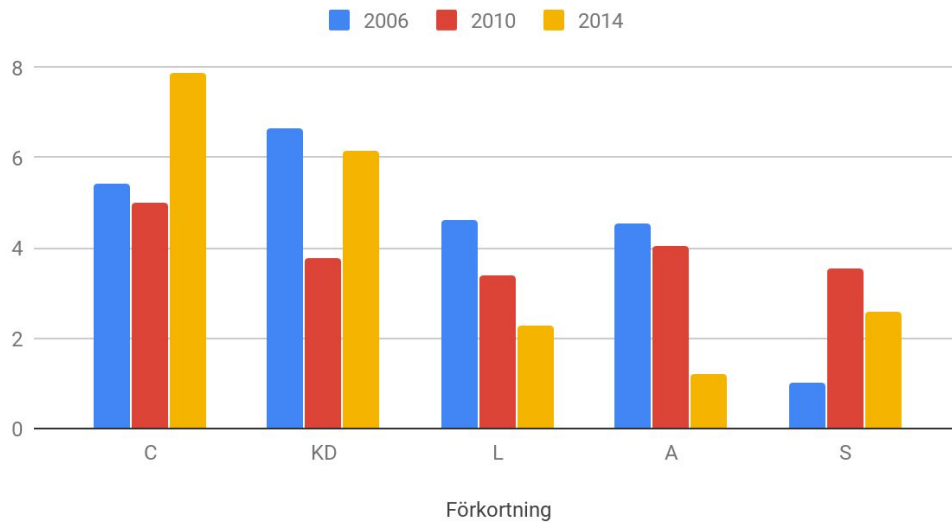
Vår andra faktor, *Welfare State Limitation*, operationaliseras som raka motsatsen från vår tidigare faktor (Werner et al. 2015: s.22). Och nämns inte alls av Socialdemokraterna. En förminskad offentlig sektor är en typisk högerfråga, som tydligt kan ses i diagrammet. Alla medlemmar i Alliansen tar upp frågan förutom Liberalerna 2010 och Alliansen 2006.

401: Free Market Economy

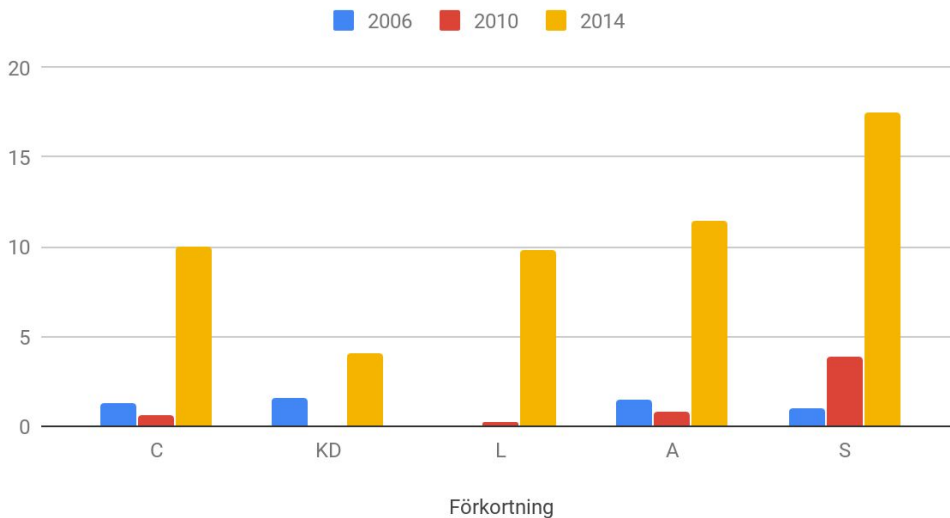
Vår tredje faktor, *Free Market Economy*, operationaliseras av MPD som: “*Favourable mentions of the free market and free market capitalism as an economic model*” (Werner et al. 2015: s.20). Frågan betonas av alla borgerliga partier, i olika nivåer, medan Socialdemokraterna inte gör det alls, även om de nämner det. Utifrån diagrammet kan man tolka frågan som relevant på högersidan, med hyfsad variation av betoning från år till år.

402: Incentives Positive

Vår fjärde faktor, *Incentives: Positive*, operationaliseras av MPD som: “*Favourable mentions of supply side oriented economic policies*”. Med det så menar de att staten bör stödja företag istället för konsumenten (Werner et al. 2015: s.20). En tanke som alla partier vi inkluderat lägger viss vikt på, men som de borgliga partierna stödjer mer än Socialdemokraterna.

701: Labour Groups Positive

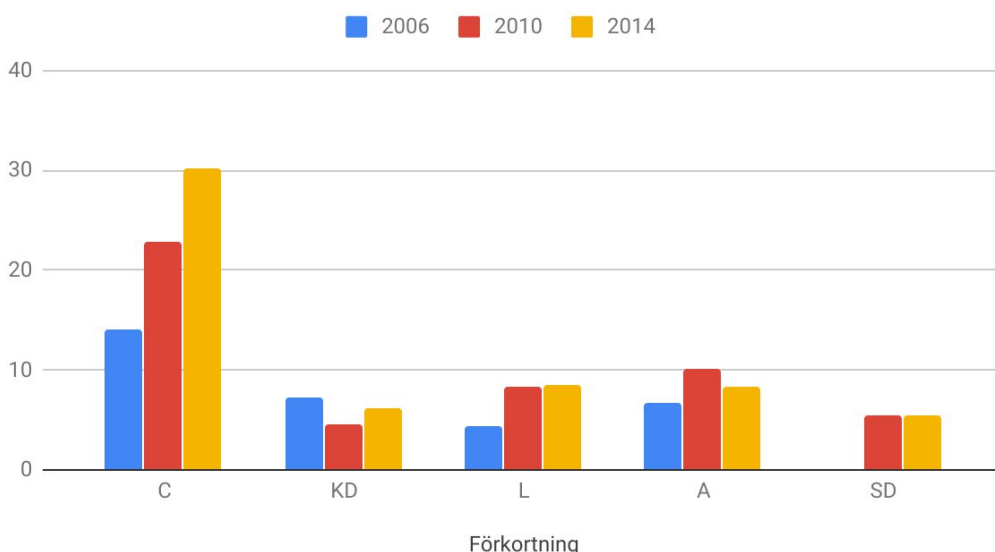
Vår femte och sista faktor, *Labour Groups: Positive*, operationaliseras av MPD som “*Favourable references to all labour groups, the working class, and unemployed workers in general. Support for trade unions and calls for the good treatment of all employees*”. Vilket inkluderar bra arbetsförutsättningar, fler jobb, rättvisa löner och pensionsstöd m.m. (Werner et al. 2015: s.25)

Sammanfattat kan man se att de borgliga partierna som skapade koalitionen Alliansen har en idégemenskap inom den ekonomiskt inriktade HV-skalan, vilket vi teoretiserar är anledningen bakom att Alliansen skapades. Denna idégemenskap är inte perfekt, och i vissa frågor så kan det vara en stor skillnad mellan partierna inom Alliansen. Dock så är de oftast närmare varandra än Socialdemokraterna. Vilket var Alliansens syfte när de förmades, att besegra Socialdemokraterna och lyckas bilda regering.

Denna idégemenskap stärks ytterligare av att utöver deras egna valmanifest så har Alliansen ett gemensamt valmanifest som de tillsammans ställer sig bakom och publicerar. Inför riksdagsvalen 2006, 2010 och 2014 så hade inte Moderaterna, Alliansens största parti, något eget valmanifest utan representeras enbart av det gemensamma valmanifestet (SND u.å.). Det signalerar speciellt Moderaternas tro och ambition angående Alliansen. Att Alliansens mål är deras egna mål. Att de är villiga att stå ihop med de andra tre partierna till en betydande nivå. Att en koalition har ett gemensamt valmanifest är en stark indikator på hur stark koalitionen är, då det kan argumenteras att ett gemensamt valmanifest är den starkaste formen av idégemenskap som en politisk allians kan förmedla. Och vi har teoretiserat att en stark idégemenskap innebär en stark koalition. På grund av detta blir det intressant att inför riksdagsvalet 2018, sista valet som Alliansen gick till val tillsammans, så hade koalitionen inte något gemensamt valmanifest, och Moderaterna hade gått tillbaka till att publicera ett eget (SND u.å.). Ännu en stark indikator på att deras idégemenskap försämras betydligt, och att Alliansen stod på tunn is.

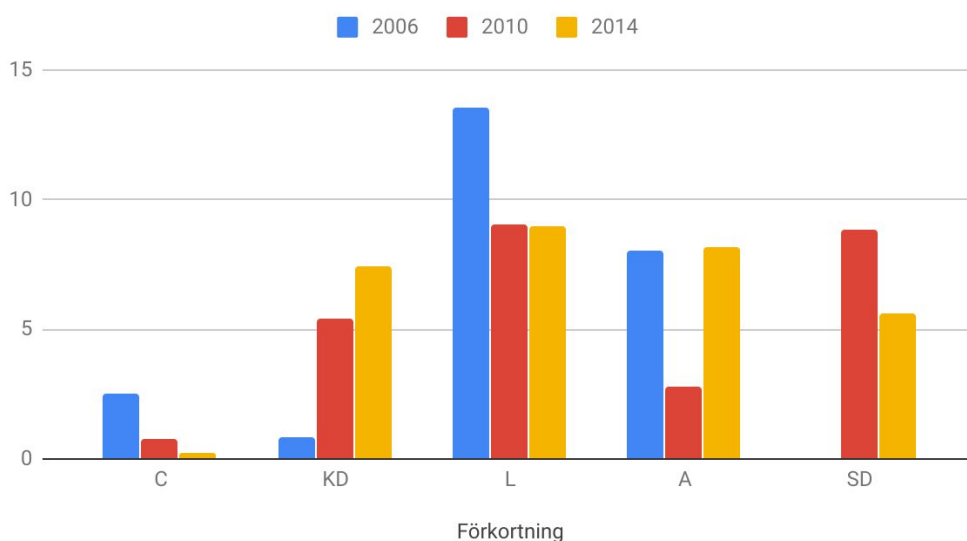
Vidare så har vi, som nämnt ovan, valt ut fyra kategorier med syfte att titta på hur Allianspartierna förhåller sig till varandra i GT-frågor. För att visa på kontrasten i kontexten här har vi valt att även titta på Sverigedemokraterna. Detta för att SD är Sveriges mest TAN-lutande parti på riksdagsnivå.

501: Evironmental Protection Positive

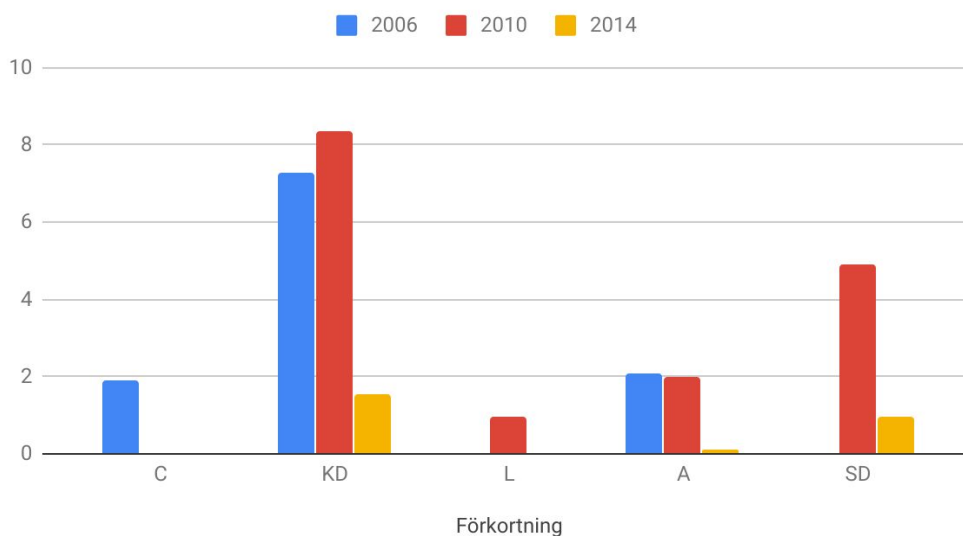
Vår första faktor gällande GT är *Environmental Protection: Positive* och operationaliseras av MPD som “*General policies in favour of protecting the environment, fighting climate change, and other “green” policies*” (Werner et al. 2015: s.22). Det vi kan se i diagrammet är att Centerpartiet tydligt har profilerat sig i den här frågan och pratar mer än tre gånger så mycket om miljörelaterade frågor 2014, än någon av sina allierade.

605: Law and Order Positive

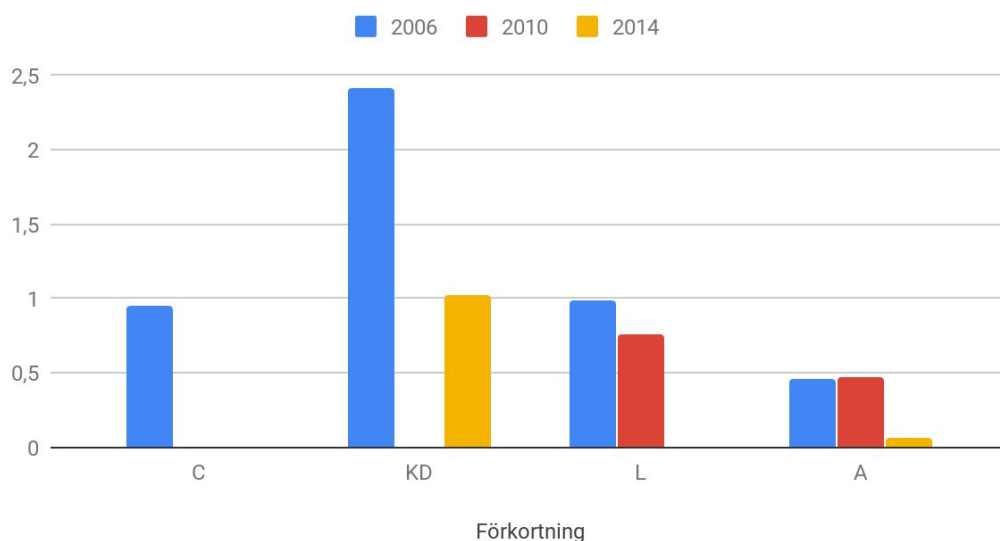
Vår andra faktor, som ses här ovanför, är *Law and Order: Positive* och operationaliseras av MPD som “*Favourable mentions of strict law enforcement, and tougher actions against domestic crime*”. Detta inkluderar ökade tillslag till polis, fler poliser, strängare straff m.fl (Werner et al. 2015: s.24). Även här är det Centerpartiet som står ut gentemot sina allierade: de hade på agendan vid 2006 men vid 2014 års val har frågan i princip försvunnit ur deras manifest. Detta i kontrast till KD som gått från att låta frågan ta upp under 1% av deras manifest till över 7%. Väl värt att peka ut här är SD som ligger spritt mitt i bland Allianspartierna i denna fråga.

603: Traditional Morality Positive

Vår tredje faktor gällande GT är *Traditional Morality: Positive* som operationaliseras av MPD som “*Favourable mentions of traditional and/or religious moral values*”. Detta inkluderar uttalanden om vikten att behålla familjen som en stabil punkt och stöd för religiösa instanser inom samhälle och stat (Werner et al. 2015: s.23). Här är KD det parti som sticker ut i statistiken. C nämner inte frågan efter 2006 och L endast nämner det endast 2010. Även här är det intressant att peka på att SD inte har något extremvärde gentemot Allianspartierna.

601: National Way of Life Positive

Vår fjärde och sista faktor under GT är *National Way of Life: Positive* och den operationaliseras av MPD som “*Favourable mentions of the manifesto country’s nation, history,*

and general appeals” och inkluderar även “*Statement advocating the restriction of the process of immigration, i.e. accepting new immigrants*”. Detta inkluderar uppmaningar i att känna stolthet för sitt medborgarskap, nationalistiska uttalanden och uttalanden om immigranten som en risk för den nationella karaktären (Werner et al. 2015: s.23). SD är här inte med i den här diagrammet eftersom deras relativt extrema siffror i denna kategori gör att skillnader mellan Allianspartierna blir svåröverskådliga. SD hade här 12,255% år 2010 och 9,81% år 2014 vilket är mer än fyra gånger så mycket än vid någon annan punkt hos de övriga (Manifesto Project Database 2018b). Utmärkande i det här diagrammet är att både C och L slutar prata om kategorin innan 2014 och att KD inte gör det.

Sammanfattningsvis kan vi se att det finns två partier som konsekvent står emot varandra inom Alliansen, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Skillnaderna generellt mellan Allianspartierna är inte enorma, men om vi också tittar på SD så kan vi se att det inte nödvändigtvis inom den egna alliansen som de hittar det parti som står närmast i dessa frågor. Det innebär att det står klart att idégemenskapen inom GT för Allianspartierna inte är särskilt stark. Det finns oftast andra partier som ligger närmare. I 501-kategorin där C tydligt sticker ut kan en jämförelse göras med ett annat miljöprofilerat parti: Miljöpartiet. Mp ligger på siffror bra mycket närmare C än dess allierade. I jämförelse → 2010 C: 22,925 Mp: 23,282 och 2014 C: 30,236 Mp: 14,085 (Manifesto Project Database 2018b). Vidare så ligger SD i samma kategori i princip i linje med de andra Allianspartierna. Detta ligger nära i stort sett alla övriga kategorier: alla Allianspartierna ligger inte nödvändigtvis långt ifrån varandra men det finns *alltid ett annat parti utanför den egna gruppen som kommer närmare än vad ett parti inom gruppen gör*. Detta visar på att idégemenskapen inom Alliansen gällande GAL-TAN-frågor inte alls är lika stark som vi kunde se när det gällde höger-vänster-frågor. Iallafall när vi tittat på åren innan 2018.

Vi har nu tittat på både HV och GT under åren 2006 till 2014. Vi ska nu gå vidare till vår egen analys av valmanifesten publicerade inför valet 2018. Väl värt att återigen nämna är att detta är första gången på 12 år som Moderaterna publicerar ett eget valmanifest. Som vi sagt kommer vi titta på två övergripande kategorier som vi bedömt vara centrala i svensk politik och som faller under GT-parollen: migration och miljö. Vi kommer börja med att titta på migrationskategorin och de tre frågor som vi delat upp den i: invandring, integration samt lag & ordning. Mängden sidor som, i förhållande till valmanifestens storlek, de väljer att dedikera till dessa frågor är relativt jämnvärdigt. Som vi snart ska se är det innehållet som skiljer dem åt.

Först och främst kommer frågan om *invandring*. Här står Alliansen splittrad. Moderaterna står som mest extrem, och de som lägger mest vikt på frågan. De vill kraftigt minska antalet asylsökande som Sverige tar in i relation till tidigare år. De vill implementera en permanent skärpt asyllagstiftning och sätta fokus på tillfälliga uppehållstillstånd, istället för permanenta. De vill effektivisera utvisningsprocessen och betonar kraftigt att Sveriges tidigare migrationspolitik varit oplanerad och slarvig. I kontrast till det här står Centerpartiet. Centerpartiet vill beskydda asylrätten. De vill göra det enklare att få uppehållstillstånd och för att omkategoriseras som asylsökande till arbetskraftsinvandrare. De vill arbeta för att förbättra

flyktingars omständigheter och skapa fler "lagliga vägar" för dem att ta sig till Sverige. Det nämns inget om att minska invandringen, utan enbart om att implementera en human och medmänskligt reglerad migrationspolitik. Liberalerna ställer sig mitt emellan dessa två punkter. De vill behålla den tillfälliga invandringen som den är, för att sedan komma fram till en långsiktig lösning tillsammans med Alliansen och Socialdemokraterna. Alla tre partier är gemensamma om att EU bör ta större ansvar angående invandringsfrågan. Dock så är det enbart Moderaterna som vill förbjuda tiggeri, för att minska invandringen av EU-migranter. Kristdemokraterna tar inte upp invandring alls i deras valmanifest.

För det andra kommer frågan om *integration* och kraven som sätts på nyanlända. Återigen är Moderaterna mest extrem i denna fråga. Moderaterna vill implementera obligatorisk språkutbildning för nyanlända barn, obligatoriskt kunskapstest i samhällsorientering för alla nyanlända och utbildningsplikt för alla som saknar grundskoleutbildning. De vill även implementera ett försörjningskrav och språkrav i svenska för att få permanent uppehållstillstånd, och göra det svårare att få medborgarskap genom höjd väntningstid från fem till sju år och kunskapskrav i svenska språket och samhället. Utöver det så vill Moderaterna höja kvalifikationskraven för invandrare när det gäller att ta ut bidrag. Krav på t.ex arbete och permanent och laglig bosättning i Sverige, men även att ta bort undantagen för flyktingar i garantipension och sjuk- och aktivitetsersättning. Här skiljer sig de andra Allianspartierna delvist. Kristdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna stödjer implementeringen av obligatorisk språk och samhällsutbildning. Även strängare kraven för att få tillgång till ekonomiska bidrag. Dock så tycker Liberalerna att enbart språk och samhällstest duger för medborgarskap, Kristdemokraterna enbart samhällstest och Centerpartiet vill inte tillägga något. Resten av punkterna som Moderaterna tar upp nämns inte av de andra partierna.

Sist men inte minst kommer frågan om *lag och ordning*. För en tredje och sista gång så är det återigen Moderaterna som lägger störst betoning på denna fråga. Totalt fyra sidor i deras valmanifest går igenom denna punkt. De vill att polisen ska få mer resurser, 10 000 fler anställda och högre löner. Straffen ska bli strängare och väldigt stark betoning på utländska stödligor, gängkriminalitet och sexualbrott och hur det ska bekämpas. Beroende på brottet, så ska invandrare kunna utvisas ifall de begår det, och om de begår ett brott ska de avtjäna straffet i sitt hemland. Övervakningskameror ska bli mer frekventa och effektivare, och tillståndsplikten för poliser och andra liknande myndigheter ska slopas. De andra tre partier i Alliansen tar alla upp denna punkt, dock till en mindre nivå. Alla vill öka resurserna till, antalet av och lönerna hos polisen, och implementera strängare straff för sexualbrott, dock så är det enbart Kristdemokraterna som tar upp gängkriminalitet och övervakningskameror, och ytterligare betoning på hedersbrott, tillsammans med Liberalerna. De andra punkterna som Moderaterna tar upp nämns ej.

Sammanfattningsvis så kan vi se att alla fyra partier tar upp migration till en viss nivå, dock så är det utan tvekan Moderaterna som gör det mest, och till en gräns där resten av partierna inte följer. Moderaterna är längre åt TAN hållet i GT skalan än de andra medlemmarna i

Alliansen. I de tre kategorier som vi tar upp, så är det i frågan om *invandring* där de skiljer sig mest, speciellt mellan M och KD eftersom KD inte tar upp frågan alls vilket vi ser som att de inte prioriterar frågan och saknar samröre med resterande Allianspartier. Därefter kommer *lag och ordning* på andraplats och *integration* på tredje, som tas upp av alla de fyra partierna till en viss nivå men uttrycker olika saker.

Näst kommer miljökategorierna. För att välja ut kategorier har vi gjort precis som i migrationskategorierna, tagit det som är relevant i valmanifesten för att enklare se om en splittring har skett. Det har lett oss till att dela upp miljökategorierna i två delar: *prioritering* och *lösning*.

När det gäller frågan om *miljöprioritering* så kan vi först nämna att Kristdemokraterna inte tar upp miljön alls i deras valmanifest och kommer därför inte inkluderas i analysen, och antas ha väldigt låg idégemenskap med resten av medlemmarna i Alliansen i denna sakfråga. Ytterligare så är det väldigt tydligt att Centerpartiet lägger högst prioritering på denna fråga i relation till de andra borgerliga partierna. Liberalerna och Moderaterna har ett dedikerat kapitel till miljöfrågor, och Liberalerna hävdar till och med att de är "Alliansens grönaste röst". Men det är intressant att titta på hur stora dessa dedikerade kapitel är i förhållande till resterande manifest. Moderaternas miljökapitel tar upp 7,3% av sidorna och Liberalernas tar upp 8,3%. Detta i kontrast till Centerpartiets 15,7% och de har gjort precis likadant, ett dedikerat kapitel till miljöfrågan, men utöver det så tar de upp miljön i praktiskt sätt varje kapitel i deras valmanifest. Under kapitlet om försvaret tar de upp att vi måste förbereda oss för naturkatastrofer och kraftiga klimatförändringar. Under kapitlet om migration tar de upp klimatflyktingar, i deras introduktion och prioriteringslista tar de upp miljön ett flertal gånger. Det är en viktig fråga för alla tre, men Centerpartiet går den extra milen och lägger utan tvekan mest betoning på frågan. Detta blir också tydligt i de specifika frågor inom miljökategorierna vi kommer ta upp nedan.

Nästa fråga vi kommer titta på är partiernas förslag på hur vi bör *lösa miljökrisen*. Alla tre partier vill implementera någon form av miljöskatt, dock på drastiskt olika vis. Både Liberalerna och Moderaterna lägger betoning på förorenaren. Att "Den som smutsar ner eller skadar klimatet ska betala för det". Dock så är både Liberalerna och Moderaterna relativt vaga om hur och vem som ska skattas till vilken grad. Liberalerna tar upp att flyg ska beskattas för deras koldioxidutsläpp och Moderaterna vill höja beskattningen av koldioxidutsläpp för gruvindustrin, men inte mycket mer än det. Ännu en gång håller Centerpartiet med, dock så går de steget längre. De är mer detaljerade över vilka som ska beskattas, som t.ex avfallsförbränning, men de står själva i att vilja beskatta konsumenten. De nämner att konsumenter som köper "smutsiga" bilar ska betala en högre avgift. Utöver det så har alla tre partier en plan för någon slags investering i, eller subventionering av grön industri, transport och teknik. Centerpartiet har här en stor mängd förslag. De vill införa ett par olika miljöbilspremier, både för person- och lastbilar. De vill ge mer pengar och ändra villkoren för de som producerar "miljövänliga, förnybara bränslen". Investera i tåg för att medborgare ska välja det och öka kapaciteten för industrin att transportera gods på räls. De vill även subventionera eldriven kollektivtrafik. Vidare har C detaljerade beskrivningar av hur de vill ställa om energiproduktionen, vilket inkluderar att

fasa ut fossila bränslen, investera i det fortsatta utbyggnaden av förnybar energi. Detta framförallt genom "lägre skatt på miljövänlig energi och ökad forskning". Även Moderaterna vill satsa på forskning inom miljö och mer specifikt satsa på att få fram ny teknik genom ökat stöd till forskning. Utöver det så vill de fortsätta satsa på kärnkraftverk men skriver inget om att fasa ut fossila bränslen. När det gäller kärnkraft vill även Liberalerna behålla den, men de tillägger att de vill införa ett helt fossilfritt elsystem. De andra punkterna som Centerpartiet tar upp nämns inte i M och Ls manifest.

Sammanfattningsvis så kan vi se att precis som i migrationsfrågorna finns det ett parti som lägger extra vikt i frågan och i miljö kategorin är det Centerpartiet som gör det. De har inte bara en mer detaljerad plan för hur miljökrisen ska lösas, men även mer drastiska åtgärder de vill genomföra. Som nämnts innan så tar inte Kristdemokraterna upp miljöfrågan alls, medan Liberalerna och Moderaterna gör det till en mer blygsam nivå. Det är relativt uppenbart att de inte ser på frågan på liknande sätt, eller har en gemensam politik för området.

Utifrån denna analys kan vi dra slutsatsen att Alliansens idégemenskap inom GT-frågor inte är särskilt substantiell.

Slutsats

Vårt syfte med denna uppsats var att undersöka några av de faktorer som låg bakom Alliansens upplösning. Vår hypotes var att de berodde på tre olika faktorer: Att de frågor som förde partierna inom Alliansen samman, HV, har minskat i betydelse på grund av att andra frågor, GT, fått ökat utrymme. Att de andra frågor som fått ökat betydelse, GT, splittrar partierna i närmare mån än håller dem samman. Samt att på grund av skiftet i vilka frågor kommit upp på den politiska agendan så har ett nytt parti tillkommit och därmed rubbat det bipolära systemet som funnits i svensk politik. Kort sagt: skiftning i opinion, splittring, partierna emellan, i den nya opinionen samt rubbning av bipolärt system.

Till att börja med så har vi kunnat visa på att frågor som faller in under GT har blivit allt mer relevanta sedan Alliansens bildande. Därmed inte sagt att HV har fått minskad betydelse, men tillkomsten av frågor som ligger utanför ramarna för den typen har frågor har definitivt blivit mer angelägna under åren som har gått. Vi har även kunnat visa att det bipolära systemet som funnits tidigare numera är ett minne blott. Detta eftersom SD nu är ungefär jämnstora med Moderaterna. Vi har sen med hjälp av MPD och vår egen analys av valmanifesten år 2018 kunnat visa att alliansen idégemenskap grundar sig i HV-frågor och inte i GT-frågor.

Nu går vi till den stora frågan. Kan vi, genom denna undersökning, besvara vår egen frågeställning; *Varför upplöstes Alliansen efter 15 år av samarbete?* Svaret är tvetydigt nog både ja och nej. Ja, eftersom det är omöjligt att förneka att de faktorer vi pekat ut och den förändringen som skett *inte* skulle ha påverkat det politiska samarbetet. Ja, eftersom dessa faktorer och den undersökning vi gjort grundar sig i mångt mycket det vi vet om preelektoral allianser och vad som krävs för att de ska fortsätta. Ja, eftersom en allians alltid är *office-seeking*

och möjligheten för Alliansen att bilda regering minskat så är koalitionen i helhet nu poänglös. Nej, eftersom vi omöjligt kan säga att det inte skulle kunna finnas andra faktorer som påverkat det politiska samarbetet till en större nivå. Vi vet inte heller hur stora, eller små, eller hur många, eller få, dessa andra faktorer är. Nej, eftersom vår undersökning är av karaktären att vi tittar på samarbetet utifrån och försöker se hur utvecklingen skett. Vi har inte pratat med det politiska ledarskapet inom Alliansen för att se om de kan ge oss en större inblick i varför det politiska samarbetet avslutades.

Det leder oss vidare in på framtida forskning på området. Till att börja med vore det bra om framtida statistik på området fick redogöras tillsammans med stora delar av den här undersökningen. Här syftar vi framförallt på statistik angående viktiga frågor för väljarna i valet 2018, som ännu inte publicerats av SCB, samt MPDs analys av valmanifesten från samma val, som inte heller publicerats ännu. Vidare vore det bra att undersöka om det går att se liknande tendenser på andra upplösta politiska allianser och se ifall det är möjligt att dra liknande slutsatser. Utvecklingsmässigt vore det också fördelaktigt om det gjordes en djupare studie på just Alliansen för att se ifall det går att utesluta några andra faktorer som kan ha lett till den slutliga upplösningen.

Källhänvisning

Artiklar:

Golder, Sona Nadenichek. 2006. Pre-Electoral Coalition Formation in Parliamentary Democracies. *British Journal of Political Science* 36 (2): 193-212.
doi:10.1017/S0007123406000123

Debus, Mark. 2008. Pre-electoral commitments and government formation. *Public Choice* 138: 45-64. doi:10.1007/s11127-008-9338-2

Allern, Elin Haugsgjerd. 2009. Overcoming the Fear of Commitment: Pre-Electoral Coalitions in Norway and Sweden. *Acta Politica* 44 (3): 259-285. doi: 10.1057/ap.2009.1

Statistiska Centralbyrån (SCB). *Om SCB*. <https://www.scb.se/om-scb/>
(Hämtad 28 april 2019)

Europeiska kommissionen. *Standard Eurobarometer*.
<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm>
(Hämtad 28 april 2019)

Werner, Annika - Lacewell, Onawa och Volkens, Andrea. 2015 Manifesto Coding Instructions. 5 uppl.
https://manifesto-project.wzb.eu/download/papers/handbook_2014_version_5.pdf?fbclid=IwAR0aNSONXb65KesVh696oisd0YWKnSk9p3e2MzkNxS8oajvi6MTDIQOO--s
(Hämtad 23 april 2019)

Manifesto Project. 2018. *Working with the Manifesto Project Dataset (Main Dataset)*.
<https://manifesto-project.wzb.eu/tutorials/main-dataset>
(Hämtad 24 april 2019)

Hooghe, Lisbet - Marks, Garry och Wilson, Carol J. (2002). Does Left/Right Structure Party Positions on European Integration? *Comparative Political Studies*, 35(8), 965–989.
<https://doi.org/10.1177/001041402236310>

Betänkande SOU 2012:74 *Främlingsfienden inom oss*
<https://web.archive.org/web/20121119173827/http://www.regeringen.se/content/1/c6/20/31/23/e563007c.pdf>

(Hämtad 14 maj 2019)

Svensk Nationell Datatjänst. u.å. *Svenska partiprogram och valmanifest*

<https://snd.gu.se/sv/vivill>

(Hämtad 9 april 2019)

Statistik:

Valmyndigheten. 2019. *Valresultat 2006*.

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-landsting-och-kommun/2006.html>

(Hämtad 25 april 2019)

Valmyndigheten. 2019. *Valresultat 2010*.

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-landsting-och-kommun/2010/valresultat.html>

(Hämtad 25 april 2019)

Valmyndigheten. 2019. *Valresultat 2014*.

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-landsting-och-kommun/2014/valresultat.html>

(Hämtad 25 april 2019)

Valmyndigheten. 2019. *Valresultat 2018*.

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-landsting-och-kommun/2018/valresultat.html>

(Hämtad 25 april 2019)

Statistiska Centralbyrån (SCB). *Viktiga för partivalet 1979-2014. Procent*.

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/allmanna-val-valundersokningen/pong/tabell-och-diagram/viktiga-fragor-for-partivalet-19792014.-procent/>

(Hämtad 26 april 2019)

Europeiska Kommissionen: Generaldirektoratet för kommunikation. *Standard Eurobarometer 90: Allmänna opinionen i europeiska Unionen, Sverige Höst 2018*.

Europeiska Kommissionen: Generaldirektoratet för kommunikation. *Flash Eurobarometer 407: SWEDEN, 20 YEARS IN THE EU*.

Europeiska Kommissionen: Generaldirektoratet för kommunikation. *Standard Eurobarometer 73: Spring 2010*.

Manifesto Project Database

Volgens, Andrea - Krause, Werner - Lehmann, Pola - Matthieß, Theres - Merz, Nicolas - Regel, Sven och Weßels, Bernhard. 2018. *The Manifesto Data Collection*. Manifesto Project

(MRG/CMP/MARPOR). Version 2018b. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB). <https://doi.org/10.25522/manifesto.mpds.2018b>
(Hämtad 10 april 2019)

Böcker:

Esaiasson, Peter - Gilljam, Mikael - Oscarsson, Henrik - Towns, Ann och Wängnerud, Lena. 2017 *Metodpraktikan*. 5. Uppl. Stockholm: Wolters Kluwer Sverige AB.

Demker, Marie. 2015 Sociala skiljelinjer och partisystem. Magnus Hagevi (red.) *Partier och Partisystem*. Lund: Studentlitteratur, s.21-32.

Hinnfors, Jonas. 2015 Partisystem - räkneövning eller systemanalys?. Magnus Hagevi (red.) *Partier och Partisystem*. Lund: Studentlitteratur, s.33-47.

Oscarsson, Henrik. 2017 Det svenska partisystemet i förändring. Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Ekengren Oscarsson och Maria Oskarson (red.) *Larmar och gör sig till*. SOM-institutet: Göteborg